

Katharina Volckmer

Agent literària i novel·lista

Fa 15 anys que va marxar d'Alemanya i es va instal·lar a Londres, on treballa en una agència literària. Des d'allà ha escrit 'La cita' (La Campana / Anagrama), el monòleg d'una noia sobre els problemes d'identitat que l'han portat a voler canviar de sexe

LIZ SEABROOK

“El nostre desig pot anar contra les idees morals”

◆◆◆◆◆ Jordi Nopca

La cita arrenca amb un somni de la protagonista en què es converteix en Hitler. La Sarah és alemanya i té un problema amb la seva identitat. Vaig començar a escriure aquesta novel·la a partir de la veu de la protagonista, i m'hi sentia molt còmoda: de fet, comparteixo part de la ràbia de la Sarah, encara que no sigui, ni de bon tros, ella. L'inici del llibre em va venir de manera molt espontània. Volia explicar la història d'algú que parla amb algú altre que l'escolta atentament i crea un clima de confiança amb ell perquè es pugui sincerar. I així se'm va acudir la menció a Hitler.

És un llibre que no estalvia provocacions: al principi és més humorístic, però després es torna més amarg. És més difícil escriure des de la vulnerabilitat que des de l'humor. *La cita* és un viatge cap a l'acceptació d'aquesta vulnerabilitat.

¿L'hauries escrit, aquesta novel·la, si no haguessis marxat d'Alemanya? És una bona pregunta. La traducció alemanya de la novel·la es pu-

blica aquest agost, i és una prova de foc per a mi. Tinc la impressió que hi pot haver polèmica. Alguns dels temes del llibre poden inquietar alguns lectors, o fins i tot escandalitzar-los.

Potser a Alemanya el que incomodarà el lector és que la protagonista no es pugui alliberar de la sensació de culpa de ser del país que va promoure l'Holocaust.

L'obsessió de la Sarah a la novel·la és una manera de mostrar que molts alemanys s'amaguen rere Hitler, el fan servir com a excusa. No va ser només ell qui va començar a conquerir països i a exterminar gent. Tenia una part del poble al darrere. A la novel·la hi surt també aquest element d'admiració i devoció cap al dictador com a fantasia sexual...

Sí, la Sarah imagina que Hitler li clava una surra al cul amb un fuet per a cavalls. També cridarà l'atenció. És molt difícil abordar temes com la voluntat de dominar o de ser dominat sexualment. El nostre desig pot

“ EN MOLTS PAÏSOS, ABANS DE FER LA TRANSICIÓ HAS D'ADMETRE QUE ESTÀS MALALTA ”

anar en contra de les idees morals que tenim. La mateixa idea de submissió és molt complicada.

A la novel·la, la Sarah és a la consulta del doctor Seligman: ell l'examina abans de l'operació de canvi de sexe. Amb tot el que li explica, sembla que ella s'estigui psicoanalitzant. Ella és un personatge complex. Té empatia per tothom que hagi patit. Està convençuda que la societat li ha fet la vida impossible.

Ha tingut una vida difícil en part perquè és una dona. I ara vol deixar de ser-ho.

En molts països, abans de fer la transició has d'admetre que estàs malalta. La Sarah ha estat educada com a dona, però per deixar enrere la identitat col·lectiva i personal, necessita deixar de ser-ho.

El llibre explica de quina manera la construcció del gènere afecta, des del primer moment, la manera com percebem els nostres cossos i els dels altres.

Es continua perpetuant el clixé de vestir els nens de blau i les nenes de rosa quan són molt petits. Més endavant, a l'hora d'anar a la platja o a la piscina les nenes s'han de cobrir els pits amb la part de dalt del bikini. Els seus pits se sexualitzen abans d'hora i sense motiu. Passa el mateix amb la depilació, o amb l'estigma de portar els cabells curts: perquè el cos de la dona s'ha d'inspeccionar policialment? Quan penso en tot això m'esgarrijo.

¿Aquestes idees canvien, en les generacions més joves?

Les qüestions de gènere continuen incòmodant, a gran escala. Hi ha gent jove molt més desacomplexada, tant pel que fa al gènere com a l'orientació sexual. Es fa difícil saber si són una majoria o són pocs. Els problemes en relació al gènere depenen molt del lloc on creixes. Potser ho tens més fàcil en una gran ciutat que en un entorn rural.

¿Algunes lleis que s'estan impulsant són un primer pas cap a una acceptació més general?

Sí, això és important. Però en molts països estem veient que s'organitza una resistència contra les llibertats, sobretot per part de l'extrema dreta: a tot arreu on l'extrema dreta aconsegueix governar, el primer que fa és tornar a posar límits al cos de la dona. Hi ha encara molta gent que no entén que la identitat pot ser fluida. És una idea que espanta tot i que sigui alliberadora.

La cita juga sovint amb la incorrecció política. ¿Hi havia alguna línia vermella que no volies travessar?

La literatura és un espai on pots parlar de tot, i l'humor és una eina molt poderosa per aconseguir-ho. Així i tot, hi va haver un límit que em vaig posar, mentre escrivia: em va semblar que podia riure'm dels criminals nazis però que, en canvi, havia de ser respectuosa amb les víctimes.

Al llibre hi ha una frase sobre les mares que em va cridar l'atenció: dius que “una de les coses més difícils a la vida és aprendre a estimar la mare”. Per què?

El patriarcat ha tingut un paper molt important en la divisió entre les dones. Hi ha dones que contribueixen a enfortir-lo: tractant diferent els fills de les filles, per exemple. La Sarah rebutja que la seva mare es comportés així amb ella, però al mateix temps aquesta mare és una víctima del sistema. Arribar a perdonar-la és molt important. L'empatia i la generositat no s'han de deixar de banda. Hem de canalitzar el malestar cap al sistema, no cap a les nostres mares.◆◆